

INSTITUTSIOONIDEVAHELISED KOKKULEPPED

INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOKKULEPE EUROOPA PARLAMENDI, EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA EUROOPA KOMISJONI VAHEL, MIS KÄSITLEB EELARVEDISTSIIPLIINI, EELARVEALAST KOOSTÖÖD NING USALDUSVÄÄRSET FINANTSJUHTIMIST, SAMUTI UUSI OMAVAHENDEID, SEALHULGAS UUTE OMAVAHENDITE KASUTUSELEVÕTMISE SUUNAS LIIKUMISE TEGEVUSKAVA

INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOKKULEPE,

16. detsember 2020,

Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava

EUROOPA PARLAMENT, EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA EUROOPA KOMISJON,

edaspidi „institutsioonid“,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 295,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

1. Käesoleva kokkuleppe eesmärk on rakendada eelarvedistsipliini, parandada iga-aastase eelarvemenetluse toimimist ja institutsioonidevahelist koostööd eelarveküsimustes ning tagada usaldusväärne finantsjuhtimine, samuti rakendada koostööd ja koostada tegevuskava mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kehtivusaja jooksul uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumiseks, mis on piisavad nõukogu määruse (EL) 2020/2094⁽¹⁾ (edaspidi „Euroopa taasterahastu määrus“) alusel loodud Euroopa Liidu taasterahastu tagasimakseteks.
2. Käesolevas kokkuleppes osutatud eelarvedistsipliin hõlmab kõiki kulusid. Käesolev kokkulepe on institutsioonide jaoks siduv kogu oma kehtivusaja jooksul. Käesoleva kokkuleppe lisad on selle lahutamatu osa.
3. Käesolev kokkulepe ei muuda institutsioonide asjaomast eelarvepädevust ega asjaomaseid seadusandlikke volitusi, mis on sätestatud aluslepingutes, nõukogu määruses (EL, Euratom) 2020/2093⁽²⁾ (edaspidi „mitmeaastase finantsraamistiku määrus“), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL, Euratom) 2018/1046⁽³⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ning nõukogu otsuses (EL, Euratom) 2020/2053⁽⁴⁾ (edaspidi „omavahendite otsus“), ning ei piira liikmesriikide parlamentide volitusi omavahendite suhtes.

⁽¹⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 23).

⁽²⁾ Nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrus (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistiku aastateks 2021–2027 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 11).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

⁽⁴⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta otsus (EL, Euratom) 2020/2053 Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2014/335/EL, Euratom (ELT L 424, 15.12.2020, lk 1).

4. Käesolevat kokkulepet võib muuta üksnes institutsioonide ühisel kokkuleppel.
5. Käesolev kokkulepe on neljaosaline:
- I osa sisaldab sätteid, mis on seotud mitmeaastase finantsraamistiku ning temaatiliste ja mittetemaatiliste erivahenditega;
  - II osas käsitletakse institutsioonidevahelist eelarvealast koostööd;
  - III osa sisaldab liidu vahendite usaldusväärse finantsjuhtimisega seotud sätteid;
  - IV osa sisaldab sätteid, mis on seotud toetusesaajate andmete kvaliteedi ja võrreldavusega liidu eelarve kaitsmise kontekstis.
6. Käesolev kokkulepe jõustub 16. detsembril 2020 ning sellega asendatakse 2. detsembri 2013. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta ^(⁹).

I OSA

MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK JA ERIVAHENDID

A. MITMEAASTASE FINANTSRAAMISTIKUGA SEOTUD SÄTTED

7. Finantsjuhtimise usaldusväärse kindlustamiseks tagavad institutsioonid eelarvemenetluse käigus ja liidu üldeelarve vastuvõtmise ajal niivõrd kui võimalik, et mitmeaastase finantsraamistiku eri rubriikide ülemäärade piires jäetakse piisav varu, välja arvatud alamrubriigi „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“ puhul.

Maksete assigneeringute prognooside ajakohastamine

8. Komisjon kohandab igal aastal maksete assigneeringute prognoose ajavahemikuks vähemalt aastani 2027. Seejuures võetakse arvesse kogu asjakohast teavet, sealhulgas kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute tegelikku täitmist ning eelarve täitmise prognoose. Samuti võetakse arvesse reegleid, mis on koostatud selleks, et tagada maksete assigneeringute korrakohane kujunemine võrreldes kulukohustuste assigneeringutega ja liidu kogurahvatulu kasvu prognoosidega.

B. TEMAATILISTE JA MITTETEMAATILISTE ERIVAHENDITEGA SEOTUD SÄTTED

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond

9. Kui asjakohases alusaktis sätestatud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise tingimused on täidetud, esitab komisjon ettepaneku selle kasutuselevõtmiseks ning Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise otsuse teevad Euroopa Parlament ja nõukogu ühiselt.

Samal ajal Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise ettepaneku tegemisega esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vahendite ümberpaigutamiseks asjakohastele eelarveridadele.

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondiga seotud ümberpaigutused tehakse kooskõlas finantsmäärusega.

Solidaarsus- ja hädaabireserv

10. Kui komisjon leiab, et solidaarsus- ja hädaabireservi kasutuselevõtmise tingimused on täidetud, esitab ta Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vahendite ümberpaigutamiseks kõnealusest reservist vastavatele eelarveridadele kooskõlas finantsmäärusega.

Otsuse võtta kasutusele mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 9 lõike 1 punkti a kohased summad teevad komisjoni ettepaneku alusel kooskõlas asjakohase alusaktiga ühiselt Euroopa Parlament ja nõukogu.

⁽⁹⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

Enne kui komisjon teeb ettepaneku paigutada solidaarsus- ja hädaabireservist vahendid ümber mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 9 lõike 1 punkti b kohaseks toetuseks, uurib ta assigneeringute ümberjaotamise võimalust.

Brexitiga kohanemise reserv

11. Kui asjakohases instrumentis sätestatud Brexitiga kohanemise reservi kasutuselevõtmise tingimused on täidetud, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku vahendite ümberpaigutamiseks asjakohastele eelarveridadele.

Brexitiga kohanemise reserviga seotud ümberpaigutused tehakse kooskõlas finantsmäärusega.

Ühtne varuinstrument

12. Komisjon võib seoses eelarve- või paranduseelarve projektiga teha ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punktides a ja c osutatud kõikidele või osadele varudele vastavate summade kasutuselevõtmiseks. Ettepaneku nimetatud määruse artikli 11 lõike 1 esimese lõigu punktis c osutatud summade kasutuselevõtmiseks teeb komisjon pärast kõikide muude rahaliste võimaluste põhjalikku analüüsimist.

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad võtta need varud kasutusele Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.

Paindlikkusinstrument

13. Komisjon esitab paindlikkusinstrumendi kasutamise ettepaneku pärast seda, kui ta on uurinud kõiki võimalusi jaotada assigneeringud ümber täiendavaid kulusid vajava rubriigi piires.

Ettepanekus määratakse kindlaks rahastatavad vajadused ja summa. Sellise ettepaneku võib teha seoses eelarve- või paranduseelarve projektiga.

Euroopa Parlament ja nõukogu võivad paindlikkusinstrumendi kasutusele võtta ELi toimimise lepingu artiklis 314 sätestatud eelarvemenetluse raames.

II OSA

INSTITUTSIOONIDEVAHELISE EELARVEALASE KOOSTÖÖ PARANDAMINE

A. INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOOSTÖÖMENETLUS

14. Institutsioonidevahelise eelarvealase koostöö üksikasjad on esitatud I lisas.

15. Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikega 5 võtavad institutsioonid kõik vajalikud meetmed uue mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmise või selle muutmise hõlbustamiseks vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 312 lõikes 2 osutatud seadusandlikule erimenetlusele. Sellised meetmed hõlmavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu korrapäraseid kohtumisi ja teabevahetust ning komisjoni initsiatiivil parlamendi presidendi, nõukogu eesistuja ning komisjoni presidendi kohtumisi, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 324, et edendada konsulteerimist ja institutsioonide seisukohtade lähendamist. Kui on esitatud uue mitmeaastase finantsraamistiku ettepanek või ettepanek selle sisuliseks muutmiseks, püüavad institutsioonid määrata kindlaks nendevahelise koostöö ja dialoogi erikorra kogu selle vastuvõtmiseni viiva menetluse vältel.

Eelarve läbipaistvus

16. Komisjon koostab koos liidu üldeelarvega esitatava iga-aastase aruande, milles on kokku pandud kõik kättesaadavad mittekonfidentsiaalsed andmed, mis on seotud:

- a) liidu varade ja kohustustega, sealhulgas liidu poolt kooskõlas aluslepingutega tehtud laenuhingutest tulenevate varade ja kohustustega;

- b) Euroopa Arengufondi, (6) Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi, Euroopa stabiilsusmehhanismi ja teiste võimalike tulevaste mehhanismide tulude, kulude, varade ja kohustustega;
- c) liikmesriikide kuludega tõhustatud koostöö raames, kui need ei ole kantud liidu üldeelarvesse;
- d) kliimameetmetega seotud kuludega vastavalt tõhusale meetodikale, mille komisjon on kehtestanud, ning asjakohasel juhul kooskõlas valdkondlike õigusaktidega kliimakulutuste ja nende tulemuslikkuse seireks, et saavutada üldine eesmärk, et kulud kliimaeesmärkide toetamiseks oleksid vähemalt 30 % kogu liidu eelarvest ja Euroopa Liidu taasterahastu kuludest, võttes arvesse Euroopa Liidu taasterahastu poolse rahastamise järkjärgulise kaotamise mõju ning eristades võimaluse korral kliimamuutuste leevendamist ja nendega kohanemist.

Kui ühe või mitme asjaomase programmi puhul ei ole kliimameetmetega seotud kulude eesmärgi saavutamisel tehtud piisavaid edusamme, konsulteerivad institutsioonid omavahel kooskõlas oma kohustuste ja asjakohaste õigusaktidega vajalike meetmete üle, millega tagada, et liidu kulutused kliimaeesmärkidele kogu mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kehtivusaja jooksul oleksid vähemalt 30 % kogu liidu eelarvest ja Euroopa Liidu taasterahastu kuludest;

- e) kuludega bioloogilise mitmekesisuse vähenemise peatamiseks ja ümberpööramiseks komisjoni poolt koostöös Euroopa Parlamendi ja nõukoguga kehtestatud tõhusa, läbipaistva ja tervikliku meetodika alusel ning asjakohasel juhul kooskõlas valdkondlike õigusaktidega, et püüelda eesmärgi poole eraldada 2024. aastal 7,5 % mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavatest iga-aastastest kulutustest ning 2026. ja 2027. aastal 10 % mitmeaastase finantsraamistiku alusel tehtavatest iga-aastastest kulutustest bioloogilise mitmekesisuse eesmärkidele, võttes arvesse kliima- ja bioloogilise mitmekesisuse eesmärkide olemasolevaid kattuvusi;
- f) naiste ja meeste võrdõiguslikkuse ning kõikide jaoks õiguste ja võrdsete võimaluste edendamisega kogu asjakohaste programmide rakendamise ja järelevalve jooksul ning nende eesmärkide ja soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise, tugevdades sealhulgas mõjuhindamist ja hindamises soolise mõju hindamist parema õigusloome raamistikus. Komisjon uurib, kuidas saaks töötada välja meetodika asjaomaste kulude mõõtmiseks programmide tasandil mitmeaastases finantsraamistikus 2021–2027. Komisjon võtab selle meetodika kasutusele niipea kui see on kättesaadav. Hiljemalt 1. jaanuaril 2023 rakendab komisjon selle meetodika teatavatele keskselt juhitud programmidele, et katsetada selle teostatavust. Poole aja möödudes uuritakse, kas meetodikat saab laiendada teistele programmidele mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kehtivusaja lõpuni;
- g) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide rakendamisega kõigis mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 asjakohastes liidu programmides.

Esimese lõigu punktides d ja e osutatud tõhusad meetodikad sisaldavad võimaluse korral viidet liidu eelarve panusele Euroopa rohelisse kokkuleppesse, mis hõlmab põhimõtet „ära tekita kahju“.

Esimese lõigu punktis d osutatud tõhus meetodika on läbipaistev, terviklik, tulemustele orienteeritud ja tulemuspõhine, hõlmab iga-aastast komisjonipoolset konsulteerimist Euroopa Parlamendi ja nõukoguga ning selles määratakse kindlaks asjakohased meetmed, mis tuleb võtta seotud eesmärkide saavutamiseks kui edusammud ei ole piisavad.

Ükski käesolevas punktis osutatud meetodika ei tohiks tekitada projekti haldajatele ega toetusesaajatele ülemäärast halduskoormust.

17. Komisjon koostab igal aastal aruande Euroopa Liidu taasterahastu rakendamise kohta. See iga-aastane aruanne koondab kättesaadava ja mittekonfidentsiaalse teabe, mis on seotud järgmisega:

— omavahendite otsuse artikli 5 alusel tehtud laenu tehingutest tulenevad varad ja kohustused;

(6) Nagu on sätestatud sisekokkuleppes nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate vahel Euroopa Liidu abi rahastamise kohta mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 alusel vastavalt AKV–ELI partnerluslepingule ning finantsabi eraldamise kohta nendele ülemeremaadele ja -territooriumidele, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu neljandat osa (ELT L 210, 6.8.2013, lk 1), ja sellele eelnenud sisekokkulepetes.

- Euroopa Liidu taasterahastu rakendamise raames eelmisel aastal liidu programmidele eraldatud vahendite koondsumma programmide ja eelarveridade kaupa;
- laenatud vahendite osakaal Euroopa Liidu taasterahastu ja liidu eriprogrammide eesmärkide saavutamisel.

B. FINANTSSÄTETE INKORPOREERIMINE SEADUSANDLIKESSE AKTIDESSE

18. Igas seadusandliku tavamenetluse kohaselt vastu võetud ja mitmeaastasi programme käsitlevas seadusandlikus aktis sisaldub säte, millega seadusandja määrab kindlaks programmi rahastamispaketi.

See summa on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks.

Mitmeaastase finantsraamistiku määruse II lisas osutatud programmide puhul suurendatakse lähtesummat automaatselt mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 5 lõikes 1 osutatud täiendavate eraldistega.

Euroopa Parlament ja nõukogu ning eelarveprojekti koostamisel ka komisjon kohustuvad kogu asjaomase programmi kestel sellest summast mitte üle 15 % kõrvale kalduma, välja arvatud juhul, kui ilmnevad uued, objektiivsed ja pikaajalised asjaolud, mis on programmi rakendamise tulemusi silmas pidades sõnaselgelt ja täpselt põhjendatud ning mis on eeskätt kindlaks tehtud hindamiste käigus. Sellisest kõrvalekaldumisest tingitud summa suurenemine jääb allapoole asjaomase rubriigi jaoks kehtestatud ülemmäära, ilma et see piiraks mitmeaastase finantsraamistiku määruhes ja käesolevas kokkuleppes osutatud vahendite kasutamist.

Neljandat lõiku ei kohaldata kolmandas lõigus osutatud täiendavate eraldiste suhtes.

Käesolevat punkti ei kohaldata seadusandliku tavamenetluse kohaselt eraldatud ühtekuuluvuspoliitikaga seotud ja liikmesriikide poolt sihtotstarbeliselt eraldatud assigneeringute suhtes, millega kaasneb kogu programmi kestust hõlmav rahastamispakett, ega mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklis 18 osutatud suuremahuliste projektide suhtes.

19. Mitmeaastasi programme käsitlevad õiguslikult siduvad liidu aktid, mida ei võeta vastu seadusandliku tavamenetluse kohaselt, ei sisalda „vajalikuks peetavat summat“.

Kui nõukogu soovib kindlaks määrata lähtesumma, käsitatakse seda summat seadusandja tahte väljendusena ja see ei mõjuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu eelarvapädevust, mis on sätestatud ELi toimimise lepingus. Sellekohane säte lisatakse kõikidesse siduvasse liidu õigusaktidesse, mis sisaldavad sellist lähtesummat.

C. KALANDUSKOKKULEPETEGA SEOTUD KULUD

20. Kalanduskokkulepetega seotud kulude suhtes kohaldatakse järgmisi reegleid.

Komisjon kohustub Euroopa Parlamendile korrapäraselt teatama kalanduskokkulepete läbirääkimiste ettevalmistamisest ja käigust, sealhulgas nende kokkulepete mõjust eelarvele.

Kalanduskokkulepetega seotud seadusandliku menetluse käigus kohustuvad institutsioonid tegema kõik tagamaks, et kõik toimingud tehakse võimalikult kiiresti.

Pärast asjaomase eelarveaasta 1. jaanuari kehtima hakkavate uute kalanduskokkulepete sõlmimiseks või olemasolevate kalanduskokkulepete uuendamiseks eelarves sätestatud summad paigutatakse reservi.

Kui kalanduskokkulepetega seotud assigneeringutest, sealhulgas reservist, ei piisa, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule vajaliku teabe olukorra põhjuste ning meetmete kohta, mida on võimalik kehtestatud menetluste kohaselt vastu võtta. Vajaduse korral esitab komisjon sobivate meetmete kohta ettepaneku.

Kord kvartalis esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule üksikasjaliku teabe kehtivate kalanduskokkulepete rakendamise kohta ja aasta järelejäänud osa käsitleva finantsprognosi.

21. Ilma et see mõjutaks kalanduskokkulepete üle peetavate läbirääkimiste suhtes kohaldatavat asjakohast menetlust, kohustuvad Euroopa Parlament ja nõukogu saavutama eelarvealase koostöö raames õigeaegse kokkuleppe kalanduskokkulepete piisava rahastamise küsimuses.

D. ÜHISE VÄLIS- JA JULGEOLEKUPOLIITIKA (ÜVJP) RAHASTAMINE

22. ÜVJP tegevuskulude üldsumma kantakse täies ulatuses ühte eelarvepeatükki pealkirja „ÜVJP“ all. See summa katab tegelikud eeldatavad vajadused, mida hinnatakse eelarveprojekti koostamise raames, lähtudes igal aastal liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) koostatud prognoosidest. Ettenägematute meetmeteks jaoks jäetakse piisav varu. Rahalisi vahendeid ei või kanda reservi.

23. ÜVJP kulude puhul, mis kantakse liidu eelarvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 41 kohaselt, püüavad institutsioonid lähtuda komisjoni koostatud eelarveprojektist ja jõuda ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikes 5 osutatud lepituskomitees igal aastal kokkuleppele tegevuskulude summas ja selle summa jaotuses ÜVJPd käsitleva eelarvepeatüki artiklite vahel. Kui kokkuleppele ei jõuta, kannavad Euroopa Parlament ja nõukogu eelarvesse eelmises eelarves sisaldunud summa või, kui see on väiksem, eelarveprojektis esitatud summa.

ÜVJPga seotud tegevuskulude üldsumma jaotatakse ÜVJP eelarvepeatüki artiklite vahel, mis on esitatud kolmandas lõigus. Iga artikkel hõlmab juba heakskiidetud meetmeid, kavandatud, kuid veel heakskiitmata meetmeid ja summasid tulevaste ehk ettenägemata meetmete jaoks, mille nõukogu kiidab heaks asjaomasel eelarveaastal.

ÜVJP eelarvepeatükis võiksid artiklid, mille alla ÜVJP meetmed kantakse, olla järgmised:

- finantsmääruse artikli 52 lõike 1 punktis g nimetatud suuremad missioonid;
- muud missioonid (kriisiohjeoperatsioonid, konfliktide ärahoidmine ja lahendamine ning rahu- ja julgeolekuprotsesside stabiliseerimine, järelevalve ja elluviimine);
- tuumarelvade leviku tõkestamine ja desarmeerimine;
- erakorralised meetmed;
- ettevalmistavad ja järelmeetmed;
- Euroopa Liidu eriesindajad.

Kuna komisjonil on õigus assigneeringuid finantsmääruse kohaselt ÜVJP eelarvepeatüki artiklite vahel iseseisvalt ümber paigutada, siis tagatakse sellega ÜVJP meetmete kiireks rakendamiseks vajalik paindlikkus. Juhul kui eelarveaastaks ettenähtud ÜVJP eelarvepeatükist ei piisa vajalike kulude katmiseks, püüavad Euroopa Parlament ja nõukogu küsimuse komisjoni ettepanekul kiirkorras lahendada.

24. Igal aastal peab kõrge esindaja Euroopa Parlamendiga nõu tulevikku käsitleva dokumendi üle, mis esitatakse asjaomase aasta 15. juuniks ja milles määratakse kindlaks ÜVJP peamised aspektid ja põhivalikud, sealhulgas rahaline mõju liidu eelarvele, ning hinnatakse aastal n-1 käivitatud meetmeid ning ÜVJP kooskõla ja täiendavust liidu teiste välisrahastamisvahenditega. Lisaks peab kõrge esindaja hoidma Euroopa Parlamenti regulaarselt toimuvaga kursis, korraldades selleks ÜVJP küsimustes toimuva korrapärase poliitilise dialoogi raames vähemalt viis korda aastas ühiseid nõupidamiskohtumisi, milles lepitakse kokku hiljemalt iga aasta 30. novembril. Osalemise nimetatud kohtumistel otsustavad vastavalt Euroopa Parlament ja nõukogu, võttes arvesse asjaomaste kohtumiste eesmärki ja vahetatava teabe laadi.

Neile kohtumistele kutsutakse osalema ka komisjon.

Iga kord, kui nõukogu võtab vastu ÜVJPGA seotud otsuse, millega kaasnevad kulud, saadab kõrge esindaja viivitamata ja igal juhul mitte hiljem kui viis tööpäeva pärast otsuse vastuvõtmist Euroopa Parlamendile kavandatud kulude eelarvestuse (finantsselgituse), milles käsitletakse eelkõige neid kulusid, mis on seotud ajakava, kaasatavate töötajate, ruumide ja muu taristu kasutamise, sõidukite, koolitusvajaduste ning turvameetmetega.

Kord kvartalis annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teavet ÜVJP meetmete rakendamise ja eelarveaasta järelejäanud osa käsitlevate finantsprognoside kohta.

E. INSTITUTSIOONIDE OSALEMINE ARENGUPOLIITIKAS

25. Komisjon peab Euroopa Parlamendiga mitteametlikku dialoogi arengupoliitika küsimuste üle.

III OSA

LIIDU VAHENDITE USALDUSVÄÄRNE FINANTSJUHTIMINE

A. FINANTSPLANEERING

26. Komisjon esitab kaks korda aastas, kõigepealt koos eelarveprojekti juurde kuuluvate dokumentidega ja seejärel pärast liidu üldeelarve vastuvõtmist täieliku finantsplaneeringu mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide 1, 2 (välja arvatud alamrubriik „Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus“), 3 (üksnes „Keskkond ja kliimameetmed“ ning „Merenduspoliitika ja kalandus“), 4, 5 ja 6 kohta. Nimetatud planeering peab olema jaotatud rubriikide, poliitika-valdkondade ja eelarveridade järgi ning hõlmama järgmist:

- a) kehtivad õigusaktid, eristades seejuures mitmeaastaseid programme ja iga-aastaseid meetmeid:
  - i) mitmeaastaste programmide puhul peaks komisjon osutama, millise menetluse kohaselt need on vastu võetud (seadusandlik tava- või erimenetlus), milline on nende kestus, rahastamispaketi kogusumma ning kui suur on nende halduskulude osakaal;
  - ii) komisjon peaks mitmeaastase finantsraamistiku määruse II lisas osutatud mitmeaastaste programmide puhul läbipaistvalt märkima mitmeaastase finantsraamistiku määruse artiklist 5 tulenevad täiendavad eraldised;
  - iii) iga-aastaste meetmete (mis seonduvad katseprojektide, ettevalmistavate meetmete ja ametitega) ning komisjoni institutsiooniliste õiguste raames rahastatavate meetmete puhul peaks komisjon esitama nende mitmeaastaste kulude eelarvestuse;
- b) menetluses olevate seadusandlike ettepanekute puhul: menetluses olevate komisjoni ettepanekute viimased versioonid.

Komisjon peaks kaaluma, kuidas teha finantsplaneeringusse ristviited kavandatavatele õigusaktidele, et muuta prognoosid täpsemaks ja usaldusväärsemaks. Iga seadusandliku ettepaneku puhul peaks komisjon märkima, kas see kajastub eelarveprojekti esitamise ajal või eelarve lõpliku vastuvõtmise järel esitatud finantsplaneeringus. Eelkõige peaks komisjon teavitama Euroopa Parlamenti ja nõukogu järgmisest:

- a) kõik vastuvõetud uued seadusandlikud aktid ja kõik menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud, mis ei kajastu eelarveprojekti ajal või eelarve lõpliku vastuvõtmise järel esitatud finantsplaneeringus (koos asjaomaste summadega);
- b) komisjoni iga-aastasest õigusloomeprogrammis ette nähtud õigusaktid märkega selle kohta, kas neil on tõenäoliselt finantsmõju.

Vajaduse korral peaks komisjon osutama finantsplaneeringu muutustele, mis tulenevad uutest seadusandlikest ettepanekutest.

B. AMETID JA EUROOPA KOOLID

27. Enne ettepaneku esitamist uue ameti asutamise kohta peaks komisjon esitama usaldusväärse, täieliku ja objektiivse mõjuhinnangu, võttes muu hulgas arvesse personali ja pädevuste kriitilist massi, kulutõhususe aspekte, subsidiaarsust ja proportsionaalsust, mõju liikmesriigi ja liidu tegevusele, ning eelarvemõju asjaomase rubriigi kuludele. Tuginedes neile andmetele, võtavad Euroopa Parlament ja nõukogu eelarvealase koostöö raames endale kohustuse jõuda ameti rahastamise küsimuses aegsasti kokkuleppele, ilma et see piiraks kavandatud ameti asutamist reguleerivate õiguslike menetluste kohaldamist.

Menetlusetapid on järgmised:

- esiteks võtab komisjon uue ameti asutamise ettepaneku vastu ja tutvustab seda korrapäraselt esimestel kolmepoolsetel läbirääkimistel, mis järgnevad asjaomase ettepaneku vastuvõtmisele, ning tutvustab finantselgitusi, mis esitatakse koos kõnealuse ameti asutamist käsitleva seadusandliku ettepanekuga ja milles tuuakse välja selle tagajärjed finantsplaneerimise järelejäänud perioodiks;
- teiseks abistab komisjon seadusandliku protsessi käigus seadusandjat kavandatud muudatuste finantsstapajärgede hindamisel. Selliseid finantsstapajärgi tuleks arutada asjaomaste seadusandluslaste kolmepoolsete läbirääkimiste käigus;
- kolmandaks esitab komisjon enne seadusandliku protsessi lõppu ajakohastatud finantsaruande, võttes arvesse seadusandjapoolseid võimalikke muudatusi; see lõplik finantsaruanne võetakse viimaste seadusandluslaste kolmepoolsete läbirääkimiste päevakorda ning see kinnitatakse ametlikult seadusandja poolt. Samuti võetakse see järgmiste eelarvealaste kolmepoolsete läbirääkimiste päevakorda, mis kiireloomulistel juhtudel võivad toimuda lihtsustatud korras, et saavutada rahastamist käsitlev kokkulepe;
- neljandaks, võttes arvesse komisjoni eelarvehinnangut seadusandliku protsessi sisu kohta, kinnitatakse kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutatud kokkulepe ühisavalduses. Nimetatud kokkulepe tuleb heaks kiita Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt vastavalt nende kodukorrale.

Sama menetlust rakendatakse ametit käsitleva õigusakti muutmise korral, kui sellega võib kaasnedna mõju kõnealuse ameti vahenditele.

Kui ameti ülesanded peaksid oluliselt muutuma ilma kõnealuse ameti asutamist käsitlevat õigusakti muutmata, annab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule teavet muudetud finantselgituse kaudu, et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid jõuda ameti rahastamise küsimuses aegsasti kokkuleppele.

28. Eelarvemenetluse käigus tuleks nõuetekohaselt arvesse võtta 19. juulil 2012. aastal allkirjastatud Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni ühisavaldusele detsentraliseeritud ametite kohta lisatud ühise lähenemisviisi asjakohaseid sätteid.

29. Kui juhatajate nõukogu näeb ette uue Euroopa kooli loomise, kohaldatakse sarnast menetlust *mutatis mutandis* selle eelarvemõju kohta liidu eelarvele.

IV OSA

LIIDU EELARVE KAITSMINE: TOETUSESAAJATE ANDMETE KVALITEET JA VÕRRELDAVUS

30. Vastavalt Euroopa Parlamendi nõudmisele ja vastuseks Euroopa Ülemkogu 17.–21. juuli 2020. aasta järeltuste punktile 24, et tugevdada liidu eelarve ja Euroopa Liidu taasterahastu kaitset pettuste ja reeglite rikkumise eest, lepivad institutsioonid kokku standardmeetmete kehtestamises, et kontrolli ja auditite eesmärgil koguda, võrrelda ja koondada teavet ja andmeid liidu rahaliste vahendite lõppsaaajate ja toetusesaaajate kohta.

31. Tõhusate kontrollide ja auditite tagamiseks on vaja koguda andmeid nende kohta, kes saavad lõpptulemusena otsest või kaudset kasu liidu rahastamisest, mis toimub jagatud eelarve täitmise raames ning projektidest ja reformidest, mida toetatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse alusel loodud taaste ja vastupidavuse rahastamisvahendist, sealhulgas andmeid rahaliste vahendite saajate tegelikult kasu saavate omanike kohta. Selliste andmete kogumise ja töötlemisega seotud reeglid peavad vastama kohaldatavatele andmekaitse normidele.

32. Liidu eelarve kaitse tõhustamiseks teeb komisjon kättesaadavaks integreeritud ja koostalitlusvõimelise teabe- ja järelevalvesüsteemi, sealhulgas ühtse andmekogumis- ja riskihindamisvahendi, et hinnata ja analüüsida punktis 31 osutatud andmeid, pidades silmas üldist kohaldamist liikmesriikides. Kõnealune süsteem tagaks tõhusa kontrolli huvide konflikti, õigusnormide rikkumise, topeltrahastamise probleemide ja rahaliste vahendite väärkasutamise üle. Kõnealune teave peaks olema komisjonile, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja teistele liidu uurimis- ja kontrolliasutustele vajaduse korral kättesaadav, et nad saaksid teostada järelevalvet liikmesriikide tehtavate kontrollide ja auditite üle, eelkõige selleks, et avastada reeglite rikkumist ja viia läbi haldusjuurdlusi seoses asjaomaste liidu rahaliste vahendite väärkasutamisega ning saada nende jaotamisest täpne ülevaade.

33. Ilma et see piiraks institutsioonide õigusi, mis tulenevad aluslepingutest, kohustuvad institutsioonid asjakohaste alusaktidega seotud seadusandliku menetluse käigus tegema lojaalset koostööd, et tagada järelemeetmed Euroopa Ülemkogu 17.–21. juuli 2020. aasta järeldustele vastavalt käesolevas osas kirjeldatud lähenemisviisile.

Brüssel, 16. detsember 2020

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
Komisjoni nimel

eesistuja
Spresident

David Maria SASSOLI

Michael ROTH

Johannes HAHN

I LISA

INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOOSTÖÖ EELARVEMENETLUSE AJAL

A osa. Eelarvemenetluse ajakava

1. Institutsioonid lepivad igal aastal aegsasti enne eelarvemenetluse algust kokku pragmaatilises ajakavas, tuginedes senistele tavadele.
2. Selleks et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid oma eelarvealaseid õigusi tõhusalt kasutada, esitatakse eelarvepotsioonid, ümberpaigutustepanekud või muud teated, millega kaasnevad tähtajad, nii, et on võetud arvesse kõik vaheajad ja kuupäevad, millest kõnealused institutsioonid on teineteisele õigel ajal oma talituste kaudu teatanud.

B osa. Eelarvemenetluse prioriteedid

3. Aegsasti enne eelarveprojekti vastuvõtmist komisjoni poolt peetakse kolmepoolsed läbirääkimised, et arutada komisjoni poolt punkti 37 kohaselt esitatud teabe alusel järgmise eelarveaasta eelarve võimalikke prioriteete ja jooksva eelarveaasta eelarve täitmise tulenevaid küsimusi.

C osa. Eelarveprojekti koostamine ja esialgse eelarvestuse ajakohastamine

4. Teisi institutsioone peale komisjoni kutsutakse üles võtma oma eelarvestusi vastu enne märtsi lõppu.
5. Komisjon esitab igal aastal eelarveprojekti, milles on näidatud liidu tegelikud rahastamisvajadused.
Seejuures võtab ta arvesse:
  - a) liikmesriikide prognoose seoses struktuurifondidega;
  - b) assigneeringute kasutamise võimet, püüdes hoida kindlat seost kulukohustuste assigneeringute ja maksete assigneeringute vahel;
  - c) võimalusi algatada uusi tegevussuundi katseprojektide, uute ettevalmistavate meetmete või mõlema kaudu või jätkata lõpulejõudvaid mitmeaastasi meetmeid, olles eelnevalt hinnanud, kas finantsmääruse tähenduses on alusakti vastuvõtmise eeldused olemas (alusakti mõiste, alusakti vajalikkus rakendamisel ja erandite tegemisel);
  - d) vajadust tagada, et iga muutus kuludes võrreldes eelmise aastaga vastab eelarvedistsipliini piirangutele.
6. Institutsioonid väldivad võimaluse kohaselt ebaolulise suurusega tegevuskulude kandmist eelarvesse.
7. Euroopa Parlament ja nõukogu kohustuvad ka arvesse võtma eelarve täitmise võimaluste hinnangut, mis komisjon on andnud oma eelarveprojektides ja seoses jooksva eelarveaasta eelarve täitmise.
8. Usaldusväärse finantsjuhtimise huvides ja mõju tõttu, mida eelarveliigenduse jaotistes ning peatükkides tehtud olulised muudatused avaldavad komisjoni osakondade juhtimisaruandluse alastele kohustustele, kohustuvad Euroopa Parlament ja nõukogu lepitusmenetluse käigus kõiki olulisi muudatusi komisjoniga arutama.

9. Euroopa Parlament ja nõukogu kohustuvad lojaalse ja usaldusväärse institutsioonidevahelise koostöö huvides hoidma oma vastavate läbirääkijate kaudu korrapäraseid aktiivseid kontakte kõikidel tasanditel kogu eelarvemenetluse jooksul ning eelkõige kogu lepitusperioodi vältel kokkuleppe saavutamise eesmärgil. Euroopa Parlament ja nõukogu tagavad vajaliku teabe ja dokumentide õigeaegse ja pideva vastastikuse vahetamise nii ametlikul kui ka mitteametlikul tasandil ning peavad vajaduse korral koostöös komisjoniga lepitusperioodi jooksul tehnilisi või mitteametlikke kohtumisi. Komisjon tagab Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigeaegse ja võrdse juurdepääsu teabele ja dokumentidele.
10. Kuni lepituskomitee kokkukutsumiseni võib komisjon vajaduse korral esitada vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikele 2 eelarveprojekti kirjalikke muutmissetepanekuid, sealhulgas kirjaliku muutmissetepaneku, millega ajakohastatakse eeskätt põllumajanduskulude eelarvestust. Komisjon esitab ajakohastamist käsitleva teabe niipea kui see on kättesaadav arutamiseks Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Ta esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule nende nõudmisel kõik nõuetekohased põhjendused.

D osa. Lepitusmenetlusele eelnev eelarvemenetlus

11. Kolmepoolsed läbirääkimised peetakse aegsasti enne nõukogus toimuvat lugemist, et institutsioonid saaksid eelarveprojekti arutada.
12. Et komisjonil oleks piisavalt aega hinnata Euroopa Parlamendi ja nõukogu kavandatud selliste muudatuste teostatavust, mis loovad uusi ettevalmistusmeetmeid või käivitavad katseprojekte või pikendavad käimasolevate kestust, teavitavad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni oma asjaomastest kavatsustest, nii et esimesed arutelud saaksid toimuda juba nimetatud kolmepoolsetel läbirääkimistel.
13. Kolmepoolsed läbirääkimised võib pidada enne Euroopa Parlamendi täiskogu hääletust.

E osa. Lepitusmenetlus

14. Kui Euroopa Parlament võtab vastu nõukogu seisukoha kohta esitatud muudatusettepanekud, võtab nõukogu eesistuja samal täiskogu istungil teadmiseks nimetatud kahe institutsiooni seisukohtade erinevused ja annab Euroopa Parlamendi presidendile oma nõusoleku kutsuda viivitamata kokku lepituskomitee. Kiri lepituskomitee kokkukutsumiseks saadetakse välja hiljemalt selle nädala esimesel tööpäeval, mis järgneb sellele lõppenud parlamendi osaistungjärgule, mil toimus täiskogu hääletus, ning lepitusperiood algab järgmisel päeval. 21-päevane ajavahemik arvutatakse kooskõlas nõukogu määrusega (EMÜ, Euratom) nr 1182/71 ⁽¹⁾.
15. Kui nõukogu ei ole nõus kõikide Euroopa Parlamendis vastu võetud muudatusettepanekutega, tuleks tal kinnitada oma seisukohta kirjas, mis saadetakse enne lepitusperioodile kavandatud esimest kohtumist. Sellisel juhul jätkab lepituskomitee järgmistes punktides sätestatud tingimustel.
16. Lepituskomitee eesistujateks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu esindajad ühiselt. Lepituskomitee kohtumiste eesistujaks on kordamööda seda korraldavad institutsioonid. Iga institutsioon määrab vastavalt oma kodukorrale kindlaks kohtumisel osalejad ja läbirääkimisvolitused. Euroopa Parlament ja nõukogu on esindatud lepituskomitees asjakohasel tasandil, nii et kumbki delegatsioon saab võtta oma institutsioonile poliitilisi kohustusi ning et saaks teha tegelikke edusamme lõpliku kokkuleppe saavutamiseks.

⁽¹⁾ Nõukogu 3. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1182/71, millega määratakse kindlaks ajavahemike, kuupäevade ja tähtaegade suhtes kohaldatavad eeskirjad (EÜT L 124, 8.6.1971, lk 1).

17. Vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 314 lõike 5 teisele lõigule võtab komisjon lepituskomitee menetlusest osa ning teeb kõik vajalikud algatused selleks, et lähendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu seisukohti.
18. Kogu lepitusmenetluse vältel toimuvad erineval esindatuse tasemel kolmepoolsed läbirääkimised, et lahendada tekkivaid küsimusi ja valmistada ette lepituskomitees saavutatavat kokkulepet.
19. Lepituskomitee kohtumised ja kolmepoolsed läbirääkimised toimuvad kordamööda Euroopa Parlamendi ja nõukogu ruumides, et jagada võrdselt ruumide, sealhulgas tõlketeenusega seonduvaid kulusid.
20. Institutsioonid lepivad lepituskomitee kohtumiste ja kolmepoolsete läbirääkimiste toimumiskuupäevades eelnevalt kokku.
21. Lepituskomiteele tehakse kättesaadavaks tavapärased dokumendid (sisenddokumendid), milles võrreldakse eelarvemenetluse eri etappe⁽²⁾. Nimetatud dokumendid sisaldavad eelarveridade kaupa esitatud summasid, mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kogusummasid ning koonddokumenti summade ja märkustega kõikide tehniliselt avatuks peetavate eelarveridade kohta. Ilma et see piiraks lepituskomitee lõplikku otsust, loetletakse eraldi dokumendis kõik tehniliselt suletuks peetavad eelarveread⁽³⁾. Kõnealused dokumendid liigitatakse eelarve liigenduste kaupa.

Lepituskomiteele esitatavatele sisenddokumentidele lisatakse veel muud dokumendid, sealhulgas komisjoni kiri nõukogu seisukoha ja Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute teostatavuse kohta ning kirjad teistelt institutsioonidelt nõukogu seisukoha või Euroopa Parlamendi muudatusettepanekute kohta.

22. Eesmärgiga jõuda lepitusperioodi lõpuks kokkuleppele tehakse kolmepoolsetel läbirääkimistel järgmist:
  - a) määratakse kindlaks käsitletavate eelarveküsimustega seotud läbirääkimiste ulatus;
  - b) kinnitatakse tehniliselt suletuks peetavate eelarveridade loetelu sõltuvalt lõplikust kokkuleppest eelarveaasta kogu eelarve kohta;
  - c) käsitletakse punktis a välja toodud küsimusi, et saavutada võimalik kokkulepe, mille lepituskomitee peab heaks kiitma;
  - d) käsitletakse temaatilisi küsimusi, sealhulgas mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa.

Kolmepoolsete läbirääkimiste ajal või vahetult pärast seda koostatakse ühiselt esialgsed järeldused ja samal ajal lepatakse kokku järgmise kohtumise päevakord. Sellised järeldused registreerib kolmepoolsed läbirääkimised korraldanud institutsioon ning need loetakse esialgselt heakskiidetuks 24 tunni pärast, ilma et see mõjutaks lepituskomitee lõplikku otsust.

23. Kolmepoolsete läbirääkimiste järeldused ja võimaliku kinnitamise dokument on lepituskomitee kohtumistel tema käsutuses koos eelarveridadega, milles kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutati esialgne kokkulepe.
24. Euroopa Parlamendi ja nõukogu sekretariaadid koostavad komisjoni abiga ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikes 5 ette nähtud ühise teksti. See koosneb kaaskirjast, mis adresseeritakse delegatsioonide esimeeste poolt Euroopa Parlamendi presidendile ja nõukogu eesistujale ning mis sisaldab lepituskomitees saavutatud kokkuleppe kuupäeva, ja lisadest, kuhu kuuluvad järgmised osad:
  - a) kõikide eelarvepunktide arvnäitajad ridade kaupa ja kogusummad mitmeaastase finantsraamistiku rubriikide kaupa;

⁽²⁾ Eri etapid on järgmised: jooksva eelarveaasta eelarve (sealhulgas vastuvõetud paranduseelarved); esialgne eelarveprojekt; nõukogu seisukoht eelarveprojekti kohta; Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud nõukogu seisukoha kohta ja komisjoni esitatud kirjalikud muutmissetpanekud (kui institutsioonid ei ole neid veel täielikult heaks kiitnud).

⁽³⁾ Tehniliselt suletuks peetav eelarverida on eelarverida, mille suhtes ei esine Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel lahkarvamusi ning mille kohta ei ole esitatud kirjalikke muutmissetpanekuid.

- b) koonddokument, milles esitatakse summad ja lõpptekst kõikide ridade kohta, mida on lepitusmenetluse käigus muudetud;
- c) loetelu ridadest, mida võrreldes eelarveprojekti või seda käsitleva nõukogu seisukohaga ei muudetud.

Lepituskomitee võib heaks kiita ka eelarvega seotud järeldused ja võimalikud ühisavaldused.

25. Ühine tekst tõlgitakse Euroopa Parlamendi teenistustes liidu institutsioonide ametlikesse keeltesse ja esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule heakskiitmiseks 14 päeva jooksul alates kuupäevast, mis järgneb punktis 24 osutatud ühises tekstis kokkuleppimise kuupäevale.

Pärast ühise teksti vastuvõtmist vaadatakse eelarve õiguskeeliliselt läbi, lisades sellesse ühise teksti lisad koos eelarveridadega, mida lepitusmenetluse käigus ei muudetud.

26. Kolmepoolseid läbirääkimisi või lepituskomitee kohtumise korraldanud institutsioon tagab suulise tõlke kõikidesse keeltesse lepituskomitee kohtumiste ajal ja vastavalt vajadusele asjaomasesse keeltesse kolmepoolsete läbirääkimiste ajal.

Läbirääkimisi või kohtumise korraldanud institutsioon tagab koosolekudokumentide paljundamise ja jaotamise.

Institutsioonide teenistused teevad koostööd läbirääkimiste tulemuste tõlgendamisel ühise teksti lõpliku toimetamise eesmärgil.

F osa. Paranduseelarved

Üldpõhimõtted

27. Võttes arvesse seda, et paranduseelarved on sageli seotud spetsiifiliste ja mõnikord kiireloomuliste küsimustega, lepivad institutsioonid kokku järgmistes põhimõtetes, et tagada asjakohane institutsioonidevaheline koostöö paranduseelarvete sujuva ja kiire otsustusprotsessi nimel, püüdes niipalju kui võimalik vältida paranduseelarvetega seotud lepituskohtumiste kokkukutsumist.
28. Institutsioonid püüavad niipalju kui võimalik paranduseelarvete arvu piirata.

Ajakava

29. Komisjon teatab eelnevalt Euroopa Parlamendile ja nõukogule paranduseelarvete projektide vastuvõtmise võimalikud kuupäevad, ilma et see mõjutaks lõpliku vastuvõtmise kuupäeva.
30. Euroopa Parlament ja nõukogu püüavad kumbki vastavalt oma sisekorrale vaadata komisjoni vastuvõetud paranduseelarve projekti läbi aegsasti pärast selle esitamist.
31. Menetluse kiirendamiseks tagavad Euroopa Parlament ja nõukogu oma asjaomaste ajakavade võimalikult ulatusliku kooskõlastamise, et menetlusi saaks läbi viia sidusal ja ühtsel viisil. Seetõttu püüavad nad võimalikult kiiresti kehtestada orienteeruva ajakava paranduseelarve lõpliku vastuvõtmise eri etappide jaoks.

Euroopa Parlament ja nõukogu võtavad arvesse paranduseelarve suhtelist kiireloomulisust ning selle õigeaegse heakskiitmise vajadust, et paranduseelarve rakenduks asjaomasel eelarveaastal.

Koostöö paranduseelarve lugemise ajal

32. Institutsioonid teevad kogu menetluse jooksul koostööd heas usus, kõrvaldades võimaluse korral takistused, et võtta paranduseelarve vastu menetluse varases etapis.

Asjakohasel juhul ja kui arvamused võivad lahkned, võib Euroopa Parlament või nõukogu teha enne, kui kumbki võtab paranduseelarve suhtes lõpliku seisukoha, või komisjon teha igal ajal ettepaneku korraldada eraldi kolmepoolset läbirääkimist, et arutada lahkavamusi ning püüda leida kompromiss.

33. Kõik komisjoni esitatud paranduseelarvete projektid, mida ei ole veel lõplikult heaks kiidetud, võetakse automaatselt iga-aastase eelarvemenetluse käigus korraldatavate kolmepoolsete läbirääkimiste päevakorda. Komisjon esitab paranduseelarvete projektid ning Euroopa Parlament ja nõukogu teatavad oma asjaomased seisukohad võimaluse korral enne kolmepoolset läbirääkimist.
34. Kui kolmepoolsetel läbirääkimistel saavutatakse kompromiss, kohustuvad Euroopa Parlament ja nõukogu arvestama kolmepoolsete läbirääkimiste tulemustega paranduseelarve arutamisel kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja oma kodukorra kohaselt.

Koostöö pärast paranduseelarve lugemist

35. Kui Euroopa Parlament kiidab nõukogu seisukoha ilma muudatusteta heaks, võetakse paranduseelarve kooskõlas ELi toimimise lepinguga vastu.
36. Kui Euroopa Parlament võtab muudatused vastu oma liikmete hääleteenamusega, kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikli 314 lõike 4 punkti c. Enne lepituskomitee kohtumist kutsutakse siiski kokku kolmepoolsed läbirääkimised:
- kui kõnealuste kolmepoolsete läbirääkimiste käigus saavutatakse kokkulepe ja kui Euroopa Parlament ja nõukogu nõustuvad kolmepoolsete läbirääkimiste tulemustega, lõpetatakse lepitusmenetlus kirjavahetuse teel ilma lepituskomitee kohtumiseta;
  - kui kõnealuste kolmepoolsete läbirääkimiste käigus kokkulepet ei saavutata, tuleb kokku lepituskomitee ja korraldab oma töö vastavalt asjaoludele eesmärgiga jõuda enne ELi toimimise lepingu artikli 314 lõikes 5 sätestatud 21-päevast tähtaega otsustusprotsessiga võimalikult kaugemale. Lepituskomitee võib töö viia lõpule kirjavahetuse teel.

G osa. Eelarve täitmine, maksed ja täitmata kulukohustused

37. Võttes arvesse vajadust tagada maksete koguassigneeringute korrapärase progressioon seoses kulukohustuste assigneeringutega, et vältida ebataolist täitmata kulukohustuste edasikandumist ühest aastast teise, lepivad institutsioonid kokku, et jälgivad tähelepanelikult makseprognoose ja täitmata kulukohustuste taset eesmärgiga vähendada ohtu, et liidu programmide elluviimisel võiks tekkida mitmeaastase finantsraamistiku lõpus maksete assigneeringute puudujäägi tõttu tõrkeid.

Selleks et tagada kõigi rubriikide kohaste maksete hallatav tase ja profiil, kohaldatakse kõigi rubriikide puhul rangelt kulukohustuste vabastamise reegleid, eelkõige kulukohustuste automaatse vabastamise reegleid.

Eelarvemenetluse käigus kohtuvad institutsioonid korrapäraselt eesmärgiga hinnata ühiselt olukorra arenemist ning eelarve täitmise väljavaateid jooksva aastal ja tulevastel eelarveaastatel. Kõnealune hindamine leiab aset teemakohaste institutsioonidevaheliste kohtumistena asjakohasel tasandil, mille eel esitab komisjon üksikasjaliku ülevaate olukorrast fondide ja liikmesriikide kaupa ning maksete sooritamise, ümberpaigutamise, saadud hüvitamistaotluste ja läbivaadatud prognooside, sealhulgas pikaajaliste prognooside kohta, kui see on asjakohane. Eelkõige selleks, et tagada, et liit saab kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 323 täita kõik oma finantskohustused, mis tulenevad olemasolevatest ja tulevastest kulukohustustest ajavahemikul 2021.–2027., analüüsivad ja arutavad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjoni hinnanguid maksete assigneeringute nõutava taseme kohta.

H osa. Koostöö seoses Euroopa Liidu taasterahastuga ⁽⁴⁾

38. Ainuüksi COVID-19 kriisi tagajärgedega tegelemiseks antakse komisjonile volitused laenata liidu nimel kapitaliturgudelt rahalisi vahendeid kuni 750 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades, millest kuni 390 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades võib omavahendite otsuse artikli 5 lõike 1 kohaselt kasutada kuludeks ja kuni 360 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades laenude andmiseks. Nagu on sätestatud Euroopa taasterahastu määruses, on kuludeks kasutatav summa sihtotstarbeline välistulu finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses.
39. Institutsioonid leiavad, et tuleb suurendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu rolli eelarvepädevate institutsioonidena seoses Euroopa Liidu taasterahastu sihtotstarbelise välistuluga, et tagada kohane kontroll sellise tulu kasutamise üle ja kaasamine selle tulu kasutamisse, tehes seda Euroopa taasterahastu määruses ja kui see on kohane, asjakohastes valdkondlikes õigusaktides sätestatud piirides. Institutsioonid leiavad samuti, et tuleb tagada kõigi Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluvate fondide täielik läbipaistvus ja nähtavus.

Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluv sihtotstarbeline välistulu

40. Võttes arvesse vajadust tagada Euroopa Parlamendi ja nõukogu asjakohane kaasamine Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluva sihtotstarbelise välistulu juhtimisse, lepivad kolm institutsiooni kokku menetluses, mis on sätestatud punktides 41–46.
41. Komisjon esitab eelarvemenetluse raames oma eelarvestuse projektis üksikasjaliku teabe. Selline teave sisaldab kulukohustuste ja maksete assigneeringute ning juriidiliste kohustuste üksikasjalikku prognoosi, liigitatuna rubriikide ja Euroopa taasterahastu määrusele vastavat sihtotstarbelist tulu saavate programmide kaupa. Komisjon esitab asjakohase lisateabe, mida nõuab Euroopa Parlament või nõukogu. Komisjon lisab eelarveprojektile dokumendi, milles esitatakse kogu asjakohane teave Euroopa Liidu taasterahastu kohta, sealhulgas kokkuvõtlikud tabelid, kuhu on koondatud eelarveassigneeringud ja Euroopa Liidu taasterahastu sihtotstarbeline tulu. Kõnealune dokument on osa punktis 44 ette nähtud sihtotstarbelist välistulu käsitlevast liidu üldeelarve lisast.
42. Komisjon ajakohastab korrapäraselt punktis 41 osutatud teavet ja esitab seda kogu eelarveaasta jooksul, vähemalt enne iga punktis 45 osutatud erikoosolekut. Komisjon teeb asjakohase teabe Euroopa Parlamendile ja nõukogule kättesaadavaks piisavalt vara, et võimaldada sisulisi arutelusid ja nõupidamisi vastavate planeerimisdokumentide üle, seda veel enne kui komisjon võtab vastu asjakohased otsused.
43. Institutsioonid kohtuvad eelarvemenetluse raames korrapäraselt, et ühiselt hinnata Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluva sihtotstarbelise välistulu kasutamist, eelkõige hetkeseisu ja väljavaateid, ning arutada vastavates eelarveprojektides esitatud iga-aastaseid prognoose ja nende jaotust, võttes kohaselt arvesse Euroopa taasterahastu määruses ja kui see on kohane, asjakohastes valdkondlikes õigusaktides sätestatud piiranguid ja tingimusi.
44. Euroopa Parlament ja nõukogu lisavad liidu üldeelarvele lisana dokumendi, milles on esitatud kõik eelarveread, kuhu laekub Euroopa Liidu taasterahastust saadav sihtotstarbeline tulu. Lisaks kasutavad nad Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluva sihtotstarbelise tulu esitamise eelarvestruktuuri, eelkõige eelarvemärkusi, et tulude kasutamist nõuetekohaselt kontrollida. Vastavalt finantsmääruse artiklile 22 lisavad Euroopa Parlament ja nõukogu

⁽⁴⁾ Kui komisjon esitab ELi toimimise lepingu artikli 122 alusel ettepaneku nõukogu õigusakti kohta, millel võib olla märgatav mõju eelarvele, kohaldatakse menetlust, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ühisdeklaratsioonis selliste ELi toimimise lepingu artiklil 122 põhinevate uute ettepanekute eelarvekontrolli kohta, millel võib olla märgatav mõju liidu eelarvele (ELT C 444, 22.12.2020, lk 5).

kulude eelarvestusse selgitused, sealhulgas üldised selgitused, millistele eelarveridadele võib kanda Euroopa taasterahastu määruise kohasele sihtotstarbelisele tulule vastavaid assigneeringuid, ning märgivad asjakohased summad. Komisjon, vastutades sihtotstarbelise tulu kasutamise eest, kohustub neid märkusi nõuetekohaselt arvesse võtma.

45. Institutsioonid lepivad kokku institutsioonidevaheliste erikohtumiste korraldamises asjakohasel tasandil, et hinnata Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluva sihtotstarbelise välistulu hetkeseisu ja väljavaateid. Need kohtumised toimuvad vähemalt kolm korda eelarveaasta jooksul, just enne või pärast eelarvealaste kolmepoolsete läbirääkimiste toimumist. Lisaks korraldavad institutsioonid lisakohtumisi, kui mõni institutsioon esitab põhjendatud taotluse. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad igal ajal esitada kirjalikke märkusi sihtotstarbelise välistulu kasutamise kohta. Komisjon kohustub võtma nõuetekohaselt arvesse kõiki Euroopa Parlamendi ja nõukogu märkusi ja soovitusi. Nendel kohtumistel võidakse käsitleda märkimisväärseid kõrvalekaldeid Euroopa Liidu taasterahastu kuludest vastavalt punktile 46.
46. Komisjon esitab üksikasjaliku teabe kõikide kõrvalekaldumiste kohta oma esialgsetest prognoosidest enne punktis 45 osutatud institutsioonidevahelist kohtumist ja ka vastavalt vajadusele, kui on tegemist märkimisväärse kõrvalekaldumisega. Kõrvalekaldumine Euroopa Liidu taasterahastu prognoositavatest kuludest on märkimisväärne, kui kulu erineb konkreetse eelarveaasta prognoosist ja konkreetse programmi puhul rohkem kui 10 %. Märkimisväärse kõrvalekaldumise korral esialgsetest prognoosidest arutavad institutsioonid küsimust, kui Euroopa Parlament või nõukogu annab sellisest soovist teada kahe nädala jooksul pärast märkimisväärsest kõrvalekaldumisest teatamist. Institutsioonid hindavad seda ühiselt, et jõuda kolme nädala jooksul koosoleku kokkukutsumisest asjas ühisele seisukohale. Komisjon võtab saadud märkused täiel määral arvesse. Komisjon kohustub loobuma otsuse tegemisest enne arutelude või kolmenädalase tähtaja lõppemist. Viimasel juhul põhjendab komisjon oma otsust nõuetekohaselt. Kiireloomulisel juhul võivad institutsioonid leppida kokku tähtaegade lühendamises ühe nädala võrra.

Euroopa Liidu taasterahastu alusel antavad laenud

47. Selleks et tagada Euroopa Liidu taasterahastu laenukomponendi kohta täielik teave ning selle läbipaistvus ja nähtavus, esitab komisjon oma eelarvestuse projektis üksikasjaliku teabe Euroopa Liidu taasterahastu alusel liikmesriikidele antavate laenude kohta, pöörates samal ajal erilist tähelepanu tundlikule kaitstud teabele.
48. Teave Euroopa Liidu taasterahastu alusel antavate laenude kohta esitatakse eelarves vastavalt finantsmääruse artikli 52 lõike 1 punkti d nõuetele, mis sisaldab ka nimetatud punkti alapunktis iii osutatud lisa.

II LISA

**INSTITUTSIOONIDEVAHELINE KOOSTÖÖ UUTE OMAVAHENDITE KASUTUSELEVÖTMISE SUUNAS
LIIKUMISE TEGEVUSKAVA OSAS****Preambul**

- A. Institutsioonid on pühendunud lojaalsele ja läbipaistvale koostööle ning uute omavahendite kasutuselevõtmise tegevuskava rakendamisele suunatud tööle mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kehtivusaja jooksul.
- B. Institutsioonid tunnistavad, kui tähtis on seos Euroopa Liidu taasterahastuga, milles uued omavahendid tuleks kasutusele võtta.
- C. Ainuüksi COVID-19 kriisi tagajärgedega tegelemiseks antakse komisjonile omavahendite otsuse artikli 5 lõike 1 kohaselt volitused võtta liidu nimel kapitaliturgudelt laenu kuni 750 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades, millest kuni 390 000 miljonit eurot 2018. aasta hindades võib kõnealuse otsuse artikli 5 lõike 1 punkti b kohaselt kasutada kuludeks.
- D. Euroopa Liidu taasterahastu alla kuuluvate kulude katteks kasutatud vahendite põhisumma tagasimaksed ja maksimisele kuuluvad intressid tuleb katta liidu üldeelarvest, sealhulgas pärast 2021. aastat kasutusele võetud uutest omavahenditest saadavast piisavast tulust. Kõik sellega seotud kohustused makstakse täielikult tagasi hiljemalt 31. detsembriks 2058, nagu on sätestatud omavahendite otsuse artikli 5 lõike 2 teises lõigus. Iga-aastased makstavad summad sõltuvad emiteeritud võlakirjade tähtajast ja võla tagasimaksmise strateegiast, pidades samal ajal kinni nimetatud lõike kolmandas lõigus osutatud vahendite põhisumma tagasimaksmise piirmäärast, milleks on 7,5 % kõnealuse otsuse artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud kuludeks ette nähtud maksimumsummast.
- E. Euroopa Liidu taasterahastu tagasimaksmisega seotud kulud liidu eelarvest ei tohiks põhjendamatult vähendada mitmeaastase finantsraamistiku kohaste programmide kulusid ega investeerimisvahendite summat. Samuti on soovitatav leevendada kogurahvatulul põhinevate omavahendite suurenemise mõju liikmesriikidele.
- F. Sellest tulenevalt ning et Euroopa Liidu taasterahastu tagasimaksete kava oleks usaldusväärsem ja jätkusuutlikum, püüavad institutsioonid võtta kasutusele piisavad uued omavahendid, et katta tagasimaksetega seotud eeldatavatele kuludele vastav summa. Kooskõlas kõikehaaravuse põhimõttega ei tähenda see ühegi konkreetse omavahendi sihtotstarbelist kasutamist või eraldamist konkreetse kululiigi katmiseks.
- G. Institutsioonid tõdevad, et uute omavahendite kogumi kasutuselevõtmine peaks toetama mitmeaastase finantsraamistiku kohaste liidu kulude piisavat rahastamist, vähendades samal ajal liikmesriikide kogurahvatulul põhinevate osamaksete osakaalu liidu aastaelarve rahastamiseks. Tuluallikate mitmekesistamine võib omakorda hõlbustada liidu tasandi kulude suunamist prioriteetsetele valdkondadele ja ühiste avalike hüvede rahastamisele, mis oleks riikide enda kulutustega võrreldes oluliselt tõhusam.
- H. Seetõttu peaksid uued omavahendid olema kooskõlas liidu poliitikaeesmärkidega ja toetama selliseid liidu prioriteete, nagu Euroopa roheline kokkulepe ja digiajastule vastav Euroopa, ning aitama kaasa õiglasele maksustamisele ning maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse tugevdamisele.
- I. Institutsioonid leiavad, et uued omavahendid tuleks eelistatult luua viisil, mis võimaldab tekitada nn „uut raha“. Samal ajal püütakse vähendada bürokraatiat ning ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd), ja kodanike koormust.
- J. Uued omavahendid peaksid vastama lihtsuse, läbipaistvuse, prognoositavuse ja õigluse kriteeriumidele. Uute omavahendite arvutamine, ülekandmine ja kontrollimine ei tohiks kaasa tuua liidu institutsioonidele ja liikmesriikide ametiasutustele liigset halduskoormust.
- K. Võttes arvesse uute omavahendite kasutuselevõtmise keerukaid menetlusnõudeid, leiavad institutsioonid, et omavahendite süsteemi vajaliku reformi elluviimiseks tuleks omavahendite otsust muuta võimalikult vähe.

- L. Seetõttu lepivad institutsioonid kokku, et teevad ajavahemikul 2021.–2027. koostööd käesolevas lisas sätestatud põhimõtete alusel, et püüda võtta uued omavahendid kasutusele vastavalt B osas sätestatud tegevuskavale ja selles märgitud tähtpäevadele.
- M. Institutsioonid tunnustavad samuti, kui olulised on institutsioonidevahelises 13. aprilli 2016. aasta parema õigusloome kokkuleppes ⁽¹⁾ sätestatud parema õigusloome vahendid, eelkõige mõjuhinnang.

A osa. Rakendamispõhimõtted

1. Komisjon esitab vajalikud seadusandlikud ettepanekud uute omavahendite ja võimalike muude uute omavahendite kohta, nagu on osutatud punktis 10, järgides parema õigusloome põhimõtteid. Sellega seoses võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu soovitusi. Kõnealustele seadusandlikele ettepanekutele lisatakse asjakohased omavahendeid käsitlevad rakendusaktid.
2. Institutsioonid lepivad kokku järgmistes juhtpõhimõtetes uute omavahendite kogumi kasutuselevõtmiseks:
  - a) koguda uutest omavahenditest summa, mis on piisav, et katta omavahendite otsuse artikli 5 lõike 1 punktis b osutatud kuludeks võetud laenu põhisumma ja intresside tagasimaksmiseks eeldatavad kogukulud, järgides samal ajal kõikehaaravuse põhimõtet. Omavahenditest saadavast tulust, mis ületab tagasimaksevajaduse, jätkatakse liidu eelarve rahastamist üldtuluna kooskõlas kõikehaaravuse põhimõttega;
  - b) püüda mitte vähendada liidu programme ja fonde kuludega, millega kaetakse Euroopa Liidu taasterahastu rahastamiskulusid;
  - c) viia omavahendid kooskõlla selliste liidu prioriteetidega nagu kliimamuutustega võitlemine, ringmajandus ja digiajastule vastav Euroopa ning panustada õiglasse maksustamisse ning maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse tugevdamisse;
  - d) järgida liitsuse, läbipaistvuse ja õigluse kriteeriume;
  - e) tagada tuluvoo stabiilsus ja prognoositavus;
  - f) mitte põhjustada liidu institutsioonidele ja liikmesriikide ametiasutustele liigset halduskoormust;
  - g) luua eelistatavalt „uusi“ lisatulusid;
  - h) püüda samal ajal vähendada bürokraatiat ning ettevõtjate, eelkõige VKEde, ja kodanike koormust.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu analüüsivad ja arutavad punktis 1 osutatud seadusandlike ettepanekuid ja jätkavad nende käsitlemist ilma põhjendamatu viivitusega vastavalt oma sisemenetlusele, et hõlbustada kiiret otsuse tegemist. Pärast seda, kui komisjon on oma ettepanekud esitanud, saavad Euroopa Parlamendi liikmed ja nõukogu esindajad oma arutelude käigus komisjoni esindajate juuresolekul kokku, et anda vastastikku teavet töö hetkeseisu kohta. Lisaks alustavad institutsioonid korrapärasest dialoogi, et teha kokkuvõtteid tegevuskavaga seotud edusammudest.

B osa. Uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava

Esimene etapp: 2021

4. Esimese etapina võetakse kasutusele uus omavahend, mida hakatakse kohaldama alates 1. jaanuarist 2021 ja mis koosneb riikide osamaksetest, mis arvutatakse ringlusse võtmata plastpakendijäätmete kaalu põhjal, nagu on ettenähtud omavahendite otsuses. Nimetatud otsus jõustub eelduste kohaselt 2021. aasta jaanuaris, tingimusel, et liikmesriigid on selle kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiitnud.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016. aastal sõlmitud institutsioonidevaheline kokkulepe parema õigusloome kohta (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

5. Komisjon kiirendab oma tööd ja esitab pärast 2020. aastal algatatud mõjuhindanguid ettepanekud piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismi ja digilõivu kohta ning nendega kaasneva ettepaneku võtta selle alusel kasutusele uued omavahendid 2021. aasta juuniks, pidades silmas nende kasutuselevõttu hiljemalt 1. jaanuariks 2023.
6. Komisjon vaatab 2021. aasta kevadel läbi ELi heitkogustega kauplemise süsteemi, sealhulgas selle võimaliku laiendamise lennundusele ja merendusele. Komisjon teeb 2021. aasta juuniks ettepaneku ELi heitkogustega kauplemise süsteemil põhineva omavahendi kohta.
7. Institutsioonid leiavad, et piiril kohaldatav süsinikdioksiidi kohandusmehhanism ja ELi heitkogustega kauplemise süsteem on temaatiliselt omavahel seotud ning et seetõttu oleks õigustatud nende arutamine samas vaimus.

Teine etapp: 2022 ja 2023

8. Vastavalt aluslepingute alusel kohaldatavatele menetlustele ja tingimusele, et liikmesriigid need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiidavad, kavatakse kõnealused uued omavahendid kasutusele võtta 1. jaanuariks 2023.
9. Nõukogu arutab kõnealuseid uusi omavahendeid hiljemalt 1. juuliks 2022, pidades silmas nende kasutuselevõttu 1. jaanuariks 2023.

Kolmas etapp: 2024–2026

10. Mõjuhindangute põhjal teeb komisjon ettepaneku täiendavate uute omavahendite kohta, mille hulka võivad kuuluda finantstehingute maks ja ettevõtlussektoriga seotud rahaline panus või uus äriühingu tulumaksu ühtne maksubaas. Komisjon püüab esitada ettepaneku 2024. aasta juuniks.
  11. Vastavalt aluslepingute alusel kohaldatavatele menetlustele ja tingimusele, et liikmesriigid need kooskõlas oma põhiseadusest tulenevate nõuetega heaks kiidavad, kavatakse sellised täiendavad uued omavahendid kasutusele võtta 1. jaanuariks 2026.
  12. Nõukogu arutab neid uusi omavahendeid hiljemalt 1. juuliks 2025, pidades silmas nende kasutuselevõttu 1. jaanuariks 2026.
-